

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

3. základní škola Příbram – Březové Hory, Prokopská 337

Prokopská 337, 261 02 Příbram – Březové Hory

Identifikátor školy: 600 054 551

Termín konání inspekce: 17., 18., 21. a 22. březen 2005

Čj.:	b2-1028/05-5067
Signatura:	ob5cy135

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

3. základní škola Příbram – Březové Hory, Prokopská 337 je úplnou základní školou s kapacitou 550 žáků. Škola má čtrnáct tříd a 363 žáky. Navštěvují ji děti z Příbrami a z různých míst regionu. Jejimi součástmi jsou školní družina a školní klub s kapacitou 300 žáků a školní jídelna s kapacitou 400 jídel.

Na odloučeném pracovišti (adresa: U dolu Marie 370, 261 01 Příbram) je pět tříd prvního stupně a školní družina. Zřizovatelem je město Příbram, se sídlem na adrese Tyršova 108, 261 02 Příbram. Škola má od 1. ledna 1993 právní subjektivitu.

PŘEDMĚT INSPEKCE

1. Personální a materiálně-technické podmínky pro předměty český jazyk, anglický jazyk, matematika, dějepis a občanská výchova v základní škole; průběh a výsledky vzdělávání ve výše uvedených předmětech ke dni inspekce.
2. Realizace tematicky zaměřené inspekce: „Přijímací zkoušky na střední školy“.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ředitel školy má odbornou kvalifikaci pro výuku matematiky a tělesné výchovy. Ve školním roce 2004/2005 vyučuje matematiku a praktické činnosti.

Český jazyk na prvním stupni zajišťuje šest učitelek, pouze jedna z nich nemá odbornou kvalifikaci, na druhém stupni dvě učitelky s odbornou kvalifikací a jedna bez příslušné aprobace. Na výuce anglického jazyka se podílejí tři zkušené kvalifikované učitelky a jedna vyučující, která v tomto roce dokončuje studium pedagogiky na filozofické fakultě. Aprobaci pro předmět má pouze jedna učitelka. Z celkového počtu osmi vyučujících matematiky (včetně ředitele) nemají odbornou kvalifikaci dvě učitelky - jedna na prvním a jedna na druhém stupni; obě mají ukončené pouze středoškolské vzdělání. Zatímco tato učitelka na prvním stupni má již dlouholetou pedagogickou praxi a absence vysokoškolského vzdělání se u ní negativně neprojevila ani v nejmenším, v práci začínající nekvalifikované učitelky na druhém stupni byly v hospitovaných hodinách zjištěny metodické, didaktické a ojediněle i drobné odborné nedostatky. Personální zabezpečení výuky dějepisu je vynikající, neboť předmět je přidělen dvěma učitelkám s příslušnou odbornou kvalifikací. Občanskou výchovu zajišťují čtyři vyučující, z nichž jedna má odpovídající odbornou kvalifikaci, dvě jsou odborně kvalifikované pro jiné předměty a jedna je bez kvalifikace. Výchovnou poradkyní je zkušená kvalifikovaná učitelka, která absolvovala specializační studium pro výchovné poradenství a kurz kariérového poradenství.

Skladba úvazků vyučujících je vedena snahou zajistit co nejlepší personální obsazení po stránce příslušné odborné kvalifikace a pedagogické zkušenosti. Toto se vzhledem ke stávajícímu složení pedagogického sboru částečně daří.

Organizace školy je zřetelná a funkční. Vyplyvá především z organizačního řádu, organizačního schématu, provozního řádu, pracovních náplní a dalších dokumentů. Z hlediska chodu organizace je rozložení pracovních rolí jasně vymezené, ředitel a oba zástupci mají písemně stanoveny kompetence, vedení školy je založeno na kooperativní týmové práci. Za činnost v oblasti pedagogické odpovídá řediteli školy zástupkyně, za personální

a ekonomickou oblast druhý zástupce (je určen jako statutární). Řídící kompetence jsou v potřebném rozsahu delegovány na nižší stupně vedení.

Přenos informací uvnitř školy je funkční. Pravidelně pětkrát ročně zasedá pedagogická rada, v případě potřeby jsou svolávány provozní porady nebo pracovní setkání. Důležité informace jsou zveřejňovány na nástěnkách ve sborovnách. Běžnou praxí je každodenní osobní jednání zaměstnanců se členy vedení školy. Operativně se konají porady rozšířeného vedení (tzv. poradní sbor), kde dva zástupci pedagogů z prvního a druhého stupně, popř. vedoucí školní jídelny, výchovná poradkyně či zástupce odborové organizace projednávají přípravu vyučovacích projektů, různé provozní a další záležitosti. Tito členové zprostředkovávají oboustranný přenos informací mezi pracovníky a vedením školy. Vyučující mají přístup k internetu. Před začátkem školního roku organizuje ředitel tzv. pracovní relaxační setkání, kde mimo jiné probíhá metodická osvěta a vyučující si prakticky ověřují nové poznatky.

Pedagogové sledovaných předmětů jsou sdruženi v předmětových týmech, jejichž hlavním úkolem je příprava školního vzdělávacího programu, plánování učiva, volba učebních textů a pomůcek, organizace výuky. Metodické činnosti nebo uvádění začínajících pedagogů je v rámci těchto orgánů věnováno málo prostoru. Dalším poradním orgánem ředitele je žákovská rada, jejímž prostřednictvím se děti učí spolurozhodovat o školním dění.

Ředitel při vedení učitelů uplatňuje demokratický styl řízení, vytváří nestresující pracovní atmosféru. Podporuje další vzdělávání učitelů a motivuje pedagogy k postupnému zavádění moderních prvků do výuky. Kontrolní a hospitační činnost vedení školy se řídí stanovenými kompetencemi mezi ředitelem a jeho zástupci. Její četnost je přiměřená, poskytuje validní informace o úrovni práce jednotlivých pedagogů a přispívá ke zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu. Přesto je u některých vyučujících snaha po modernizaci metod a forem práce méně zřetelná. Péče o začínající či nekvalifikované učitele je zajištěna prostřednictvím uvádějících pedagogů, kteří jim poskytují metodickou a odbornou pomoc.

Potřeby školy v oblasti personálních podmínek (např. matematiky) si ředitel uvědomuje a podniká kroky k jejich zlepšení.

Vzdělávání pedagogů probíhá podle Plánu DVPP na období 2003 – 2005 a dokumentu DVPP ve školním roce 2004/2005. Vyučující se vzdělávají v oblasti své kvalifikace individuálně nebo dle nabídky akcí pořádaných různými vzdělávacími institucemi či vlastní školou. Ke studiu mají ve škole k dispozici řadu odborných publikací a časopisů. Ředitel a zástupkyně získali Osvědčení o absolvování programu Trvalá obnova školy (TOŠ) a tím se základní škola zařadila do Klubu TOŠ. V rámci spolupráce tohoto Klubu dochází k vzájemným návštěvám škol, jejichž cílem je seznámení s novými metodami a formami práce i výměna zkušeností. Pedagogové se také zúčastnili seminářů v oblasti osobnostní a sociální výchovy, počítačové gramotnosti aj.

Systém pravidelného sebehodnocení pracovníků je zaveden. Pro hodnocení pedagogů jsou stanovena veřejně známá kritéria, která jsou zpracována v dokumentu Stanovení pravidel poskytování osobních příplatků a příplatků za třídnictví (Vnitřní předpis č. 1/2001). Mezi prioritami je např. kvalita práce jednotlivých pedagogů a využívání moderních aktivizujících prvků ve výuce. Ředitel zjišťuje názory, připomínky, požadavky vyučujících prostřednictvím rozhovoru a sebehodnotících dotazníků. Výsledky pak využívá při vedení a motivování pracovníků.

Personální podmínky byly celkově hodnoceny stupněm velmi dobrý.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výuka probíhá ve třech oddělených objektech. V hlavní budově jsou třídy druhého stupně a jedna pátá třída, školní klub a školní kuchyně s jídelnou. Za školou je menší pozemek upravený pro relaxační pobyt žáků. Pět tříd prvního stupně a školní družina jsou umístěny v samostatné, asi sto metrů vzdálené budově, kde je také k dispozici malý dvorek. Tyto prostory jsou pečlivě udržované, esteticky upravené, vyzdobené žákovskými pracemi. Chodby a schodiště v budově druhého stupně jsou čisté, opatřené novými nástěnkami s žákovskými pracemi, přehledy úspěchů žáků a aktuální tematickou výzdobou.

Výuka na prvním stupni probíhala v kmenových učebnách, v nichž je vytvořeno velmi podnětné a příjemné prostředí. Třídy jsou vkusně vyzdobeny žákovskými pracemi, vybaveny názornými nástěnnými tabulemi s odbornými texty a ilustračním materiálem. Žákovský nábytek je vesměs moderní a zachovalý. Samostatné odborné učebny pro výuku českého jazyka, matematiky, dějepisu a občanské výchovy nejsou zřízeny. Vyučovalo se v kmenových třídách, jejichž prostředí je spíše strohé. Výzdoba částečně aktualizovala probírané učivo sledovaných předmětů. Žákovský nábytek je udržovaný, v mnoha případech však vyžaduje obměnu. K výuce angličtiny je na každém stupni školy určena jedna menší učebna. Zde jsou k dispozici především základní přehledy učiva, mapy a nástěnky, sady slovníků, časopisy, fólie, zvukové nahrávky. Kazetové přehrávače si učitelky přenášejí ze sborovny nebo z kabinetů. Počítače, televizní ani promítací technika v pracovnách nejsou. Při dělení tříd do více skupin probíhá část výuky v běžných kmenových třídách bez aktualizující výzdoby pro předmět.

Knihovna je umístěna v místnosti školního klubu, který slouží zároveň jako informační centrum. Knižní fond je průběžně doplňován a využíván žáky i pedagogy. Odborné tituly jsou uloženy také v příslušných kabinetech. Prostory pravidelně slouží pro mimoškolní činnost a příležitostně i pro výuku. Žáci zde mohou pracovat na pěti počítačích připojených k internetu, v nichž jsou nainstalovány výukové programy a didaktické hry. Pro výuku sledovaných předmětů mohou učitelé využívat i dvě velmi dobře vybavené odborné pracovny výpočetní techniky.

Žáci mají k dispozici učebnice, popř. pracovní sešity a písanky.

Vybavení učebními pomůckami pro sledované předměty je celkově dobré. Lépe jsou zajištěny pro výuku českého jazyka a matematiky na prvním stupni a anglického jazyka. Škola vlastní dostatek informativní literatury pro český jazyk. Učitelky hodně využívají i vlastní okopírovaný materiál. Výuka anglického jazyka se opírá o dostatečné množství různých textových pomůcek, nástěnných tabulí aj. Pro dějepis jsou k dispozici starší i nové textové a obrazové materiály, videokazety, postupně je obnovován fond nástěnných map. Pro názornost vyučovacího procesu občanské výchovy slouží hlavně soubory obrazů a nástěnných tabulí, též různé pomůcky z kabinetů českého jazyka, dějepisu, zeměpisu, přírodopisu aj. Výukové programy pro sledované předměty nebyly v době inspekce využívány. Vybavení didaktickou technikou je průměrné.

Pro žáky se specifickými poruchami učení je k dispozici dostatek textových materiálů a speciálních pomůcek.

Kontrola stavu materiálního zázemí školy je věnována patřičná pozornost. Ve spolupráci se zřizovatelem jsou plánovány a realizovány potřebné investiční akce. Probíhá výměna oken, pokládka umělého povrchu na hřiště, výměna žákovského nábytku. V plánu je oprava omítek, vybudování počítačové učebny na prvním stupni a další akce. Malování místností se provádí postupně podle finančních možností, zajištěna je běžná údržba. Každodenní kontrolou objektů a zařízení je pověřen školní údržbář. Pro nákup učebnic a pomůcek vyhodnocuje vedení školy

požadavky předmětových týmů i podněty vyučujících. Kontrola využívání materiálních prostředků ve výuce je součástí veškeré hospitační činnosti.

Širší veřejnosti jsou pravidelně pronajímána tělovýchovná zařízení, příležitostně také některé učebny pro konání školení, schůzí apod.

Materiálně-technické podmínky byly celkově hodnoceny stupněm dobrý.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Na prvním stupni se vyučuje podle učebního plánu vzdělávacího programu Obecná škola čj. 12 035/97-20, na druhém stupni podle učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 837/96-2, respektive podle modelového učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy čj. 29 738/96-22-50. Jako povinný cizí jazyk je zavedena angličtina a němčina.

Rozvrh hodin i reálná výuka jsou ve školním roce 2004/2005 v souladu s učebními plány. Nepovinné předměty na prvním stupni zavedeny nejsou. S ohledem na personální a materiální podmínky školy byly zavedeny tyto volitelné předměty: biologické praktikum, ekologické praktikum, informatika, domácnost a osobnostně sociální výchova.

Požadavky učebního plánu pro časovou dotaci povinných předmětů v horizontu docházky žáků na druhý stupeň školy jsou dodržovány.

Každoročně je organizována škola v přírodě, a to i pro žáky druhého stupně. Pravidelně jsou pořádány lyžařské výcvikové zájezdy. Plavání se zúčastňují žáci prvního až čtvrtého ročníku. Nabídku školy rozšiřují např. exkurze, výlety, projekty, ale i široká řada zájmových útvarů.

Pro žáky se specifickými poruchami učení má škola zpracovány individuální vzdělávací programy.

Kontrola dodržování učebních plánů je účinná. Rozvrh hodin pro třídy druhého stupně sestavuje a garantuje vedení školy, rozvrhy tříd na prvním stupni vedení školy kontroluje. Dodržování učebních osnov napomáhají časové tematické plány učiva sestavené předmětovými týmy. Obsah plánů je vedením kontrolován, jejich dodržování je pak sledováno při hospitacích. Plnění osnov je rovněž sledováno předmětovými týmy, případná zpoždění hlásí vyučující na poradách. Tato praxe však není dokonale účinná, neboť bylo inspekci zjištěno, že jen částečně bylo probráno dějepisné učivo v devátém ročníku ve školním roce 2003/2004.

Povinná dokumentace většinou průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Vyučování začíná v 8:00 hodin. Rozvrh hodin ve školním roce 2004/2005 respektuje pedagogické a psychohygienické zásady. Organizaci výchovně-vzdělávací činnosti upravuje Školní řád, který byl projednán na pedagogické radě a s jehož obsahem byli seznámeni rodiče i žáci. V době inspekční činnosti probíhala jeho aktualizace dle nových právních předpisů.

Přenos informací vůči žákům a rodičům je kvalitní. Je vydáván tzv. Občasník, jehož přílohou je školní řád. Zavedeny jsou žákovské knížky a notýsky, v průběhu školního roku se konají třídní schůzky a konzultace pro rodiče. Zákonní zástupci žáků si mohou dohodnout dobu návštěvy ve škole, zdrojem zpráv jsou nástěnky umístěné v obou budovách. Ředitel se snaží získávat poznatky a názory rodičů pomocí workshopů a dotazníků; závěry pak využívá ve své řídicí práci a ke zkvalitnění vzdělávání. Širší veřejnosti se škola prezentuje prostřednictvím internetových stránek, tisku (Příbramský deník, Periskop aj.), informační skříňky ve městě, kulturních a sportovních akcí (např. projekt Masopust, Veletrh, divadelní představení

pro okolní mateřské školy). Pořádá Týden otevřené školy, kdy veřejnost má možnost prohlédnout si školní prostory či pohovořit s učiteli. Řadu poznatků o školním dění přináší kvalitně zpracovaná Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004 a fotodokumentace. Vydáván je žakovský časopis. Škola spolupracuje se Spolkem přátel školy (finančně zajišťuje různé školní akce), s Osadním výborem Březových Hor, s národopisným spolkem Prokop a s Hornickým muzeem v Příbrami.

Žáci se specifickými poruchami učení jsou vyučováni ve třídách individuálního přístupu. Výuku vede zkušená vyučující, která s učitelkami českého jazyka vyhodnocuje individuální vzdělávací činnost. Ve své práci je velmi pečlivá a pokroky žáků sama vyhodnocuje po každé vyučovací jednotce.

Výchovná poradkyně je ve funkci od roku 2000, pro svou činnost využívá příslušný kabinet a má určeny konzultační hodiny. Zaměřuje se na poskytování služeb dětem a rodičům v oblasti profesionální orientace. Podává také informace k péči o žáky se specifickými poruchami učení. V této oblasti velmi úzce spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou. Výchovné a výukové problémy řeší výchovná poradkyně spolu s vedením školy a třídními učiteli, vede o této oblasti evidenci. O možnostech dalšího studia jsou žáci i rodiče informováni prostřednictvím nástěnky, při individuálních rozhovorech, třídních schůzkách a při tzv. Dnu rodičů. Zákonní zástupci žáků se o případných problémech dozvídají ze školního Občasníku. Práce výchovné poradkyně je pro žáky, rodiče i učitele přínosná.

Patřičná pozornost je věnována také prevenci sociálně-patologických jevů. Ve škole působí školní metodička prevence, která je spoluautorkou Minimálního programu prevence sociálně patologických jevů, zvláště protidrogové prevence. Organizuje besedy týkající se této problematiky, podílí se na zadávání a vyhodnocení komerčních dotazníků (Co by rodiče měli vědět o škole...), spolupracuje s protidrogovým koordinátorem K - centra, propaguje osobnostní a sociální výchovu nejen ve výuce, ale i v kontaktu s rodiči. Ve škole aktualizuje nástěnku s příslušnými informacemi, stará se o schránku důvěry. Škola v oblasti prevence sociálně-patologických jevů nabízí značné množství volnočasových aktivit. Uplatňovaný systém je funkční.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk na prvním a druhém stupni

Učební osnovy předmětu mají vyučující rozpracovány do časových tematických plánů, které slouží jako funkční pracovní materiál. Vyučování českého jazyka bylo na prvním stupni kvalitně připraveno zejména z hlediska promyšlenosti učebních činností. Aktuální příprava všech vyučujících byla z hlediska rozsahu a obsahu velmi dobrá.

Názornost a účinnost výuky byla podpořena především na prvním stupni didaktickými pomůckami a materiály umocněné audiovizuální technikou. Ve všech třídách byly efektivně využívány učební texty, učebnice, knihy ze školní knihovny, zkopírované doplňkové učební texty. Na druhém stupni učitelky využívaly mluvené slovo, práci s odborným či uměleckým textem, názornost vyučování byla u jedné vyučující bohatě podpořena audiovizuální technikou, práce s vhodnými počítačovými jazykovými programy nebyla zařazena vůbec.

Na prvním stupni při volbě vyučovacích metod převažovalo činnostní učení. V organizaci hodin převládala kreativní přístup k volbě aktivizujících metod a forem práce. Žáci projevovali k výuce velmi dobrý vztah, pracovali soustředěně a se zájmem. V hodinách byly uplatněny přímé výchovné prvky, práce s chybou, problémové zadávání úkolů. Na druhém stupni byly používány různé informační zdroje a postupy při řešení úloh, týmová a samostatná práce s konečným vyhodnocením. Ve třetině zhlédnutých hodin chybělo shrnutí a utřídění učiva,

ověření si skutečnosti, zda žáci novému učivu porozuměli a pochopili jej. V průběhu výuky byly zařazeny relaxační přestávky.

Vyučující hojně využívaly cílenou vstupní motivaci. Pozitivní vliv na tuto oblast měl bohatý obsah hodin a snaha vyučujících žáky zaujmout. Aktualizací, vhodným názorným materiálem, uváděním řady příkladů prolínala hodinami motivace průběžná. Práce žáků byla oceňována, jejich snaha a výkon byly hodnoceny. Frekvence klasifikace je dostatečná. Výsledky žáků jsou sledovány, učitelky zadávají řadu prací různého charakteru. K vzájemnému hodnocení byli žáci vedeni především na prvním stupni.

Vzájemný vztah učitelek a žáků byl korektní, vstřícný, daná pravidla byla respektována. V nižších ročnících byly zaznamenány prvky prosociální výchovy. Výuku celkově charakterizovalo demokratické klima. Kvalitu komunikace kladně ovlivňovaly jednoznačné pokyny, konkrétní seznámení s vyučovací jednotkou, jasná formulace otázek. Vyjadřovací schopnosti žáků měly průměrnou úroveň.

Především na prvním stupni učitelky respektovaly individuální dispozice žáků, pozornost věnovaly dětem se specifickými poruchami učení. Žáci byli neustále hodnoceni a pozitivně povzbuzováni. V závěru hodin bylo provedeno společné hodnocení. Na druhém stupni byly zjištěny rezervy v menší četnosti hodnocení výkonu žáků v průběhu i v závěru hodin.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk na prvním a druhém stupni byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu anglický jazyk v pátém až devátém ročníku

Hospitováno bylo u všech vyučujících předmětu na obou stupních školy. Ve všech případech byly učitelky na výuku řádně připraveny, učivo vždy odpovídalo požadavkům osnov, věku i dosavadním znalostem žáků. Pro všechny ročníky jsou zpracovány kvalitní časové tematické plány, přizpůsobené používaným řadám schválených učebnic.

Přes chybějící aprobovanost většiny vyučujících nebyly ve sledovaných hodinách shledány zřetelné odborné nedostatky.

Materiální podpora výuky měla celkově dobrou úroveň. Hlavní učební pomůckou byly učebnice nebo pracovní sešity, přenosné zvukové přehrávače, v různé míře také kopírované materiály. V jedné hodině využila učitelka hudební nástroj, ve třech hodinách mohli žáci použít kapesní slovníky.

Předností všech hodin byla zřetelná strukturovanost učiva a snaha o srozumitelné vyložení a procvičení skladebných a gramatických jevů. Negativem byla nízká míra komunikace žáků ve studovaném jazyce. Modelové hry či modelové situace většinou chyběly, žáci měli celkově málo příležitosti tvořit věty, klást otázky a reagovat na ně. Skupinové formy práce, které se v některých hodinách objevily, nebyly z tohoto pohledu dostatečně účinné. Potřebné psychohygienické podmínky byly zajištěny.

Motivace žáků k práci se v jednotlivých hodinách mírně lišila. Velmi dobře byli aktivizováni zejména žáci na prvním stupni, kteří se s radostí zapojovali do připravených činností. Mnozí starší žáci spíše jen ukázněně plnili zadané úkoly, vyskytly se i děti setrvávající delší dobu v pasivitě. I nejstarší žáky se však podařilo alespoň po část vyučovacího času zaujmout zařazením skupinové práce se zajímavým námětem.

Atmosféra ve třídách byla převážně příznivá a nasvědčovala dobrým vzájemným vztahům mezi vyučujícími a žáky. O výjimkách ale svědčí některé poznámky v žákovských knížkách v deváté třídě. Pravidla vzájemné komunikace žáci většinou dodržovali. Prostor věnovaný rozvoji komunikativních dovedností neodpovídal poslání předmětu.

V hodinách byli žáci hodnoceni převážně jen slovně, a to vždy přívětivě. V žákovských knížkách mají dostatek známek, často z písemných projevů nebo z hodnocení znalosti slovíček. Písemnosti žáků jsou až na výjimky opravovány.

Průběh a výsledky vzdělávání v anglickém jazyce byly celkově hodnoceny stupněm dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech dějepis a občanská výchova

Bylo hospitováno ve dvanácti hodinách. Zvolená témata byla občas zaměňována za výukové cíle. Probírané učivo navazovalo na předcházející látku. Vyučující mají zpracovány časové tematické plány, které jsou v souladu s požadavky osnov. Aktuální příprava většiny učitelek byla hlavně zaměřena na obsahovou stránku, méně pozornosti bylo věnováno organizaci jednotlivých činností nebo naplánování efektivních metod a forem výuky.

Ve dvou případech vedla výuku učitelka bez odborné kvalifikace, což se částečně negativně projeвило na kvalitě vyučovacího procesu.

Materiální podpora výuky měla celkově dobrou úroveň. V průběhu vyučování byly většinou funkčně zařazeny textové a obrazové materiály, nástěnná mapa, úkoly na tabuli či různé kartičky aj. Ve třech případech byla využita didaktická technika.

Většina hodin měla frontální charakter. Uplatnil se v nich hlavně řízený rozhovor, výklad, individuální zkoušení i samostatné práce. Žáci se však jen částečně zapojovali do učebního procesu. V dalších hodinách se střídaly frontální činnosti se skupinovými, ale po stránce organizační se zde objevovaly nedostatky. Nebyla také patřičně provedena prezentace výsledků práce skupin, důsledně nebyla dodržována pravidla nutná při kooperativních činnostech, a tak výuka nebyla dostatečně účinná. V kvalitně vedených hodinách, které byly založeny na skupinových formách činností, žáci pracovali se zaujetím, aktivně si osvojovali učební látku a získávali nové prožitky. V oblasti psychohygienických podmínek se vyskytly dílčí nedostatky - nebyly zařazovány relaxační prvky nebo výuka zasahovala do přestávky.

Malá pozornost byla věnována kvalitě vstupní motivace; nejčastěji se jednalo o seznámení s učebním tématem či o řízený rozhovor, výjimečně byl zájem dětí o výuku vzbuzován též aktualizací nebo problémovým úkolem. K posílení aktivity dětí byly často využívány mezipředmětové vazby a ojediněle prvky prožítkového učení. V hodinách, v nichž nebylo pamatováno na cílenou průběžnou motivaci, žáci sice plnili zadávané pokyny, ale pracovali bez zaujetí.

Ve většině hodin byla vstřícná nebo alespoň zdvořilá atmosféra, ve třech případech však žáci patřičně nerespektovali pravidla kulturního jednání. U jedné vyučující byl patrný autoritativní přístup, což nepřispívalo k vytvoření pozitivního klimatu. V kvalitně vedených hodinách se děti chovaly při skupinových činnostech ohleduplně a velmi dobře spolupracovaly. Žáci částečně využili nabízený prostor pro komunikaci, uplatnění svých názorů a životních zkušeností. Mluvní projev většiny vyučujících byl kultivovaný, jedna učitelka se však vyjadřovala nespisovně. Žáci byli hodnoceni slovní pochvalou, ojediněle vyučující využívaly známku. V žákovských knížkách je většinou přiměřený počet známek, přesto jsou rezervy v hodnocení výkonů z občanské výchovy ve vyšších ročnících. Klasifikace v dějepisu je častěji z písemných testů než z mluvních projevů.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech dějepis a občanská výchova byly celkově hodnoceny stupněm dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu matematika na prvním a druhém stupni

Ve všech hospitovaných hodinách postupovali vyučující v souladu s tematickými plány a důsledně navazovali na již probrané učivo. Na jednotlivé hodiny byli pečlivě připraveni. Stanovené cíle jednotlivých hodin byly reálné a přiměřené věku žáků, odpovídaly jejich schopnostem, ne vždy však byly zcela splněny.

Vyučující efektivně využívali názorných tabelárních i trojrozměrných pomůcek, učebnic a pracovních listů. Žáci téměř v každé hodině pracovali se soubory kartiček s aktuálními úlohami k probíraným tématům, které vyučující sami vyrábějí. Použití didaktické techniky bylo zaznamenáno jen v jedné z hodin, výukových programů aplikovaných prostřednictvím výpočetní techniky nevyužil nikdo z vyučujících.

V hospitovaných hodinách na prvním stupni se účelně střídaly rozmanité činnosti založené na vlastním prožitku a tvořivosti dětí nejen pod přímým vedením učitelek, ale i samostatná nebo skupinová práce žáků, práce na tabuli, činnosti v prostoru třídy apod. Učitelky vedly žáky k rozvoji logického myšlení a k aplikaci získaných vědomostí při řešení situací v praktickém životě. Tempo výuky odpovídalo věku a schopnostem žáků, průběžně se objevovaly relaxační chvíle ve formě prvků dramatické výchovy nebo krátkých rozcviček.

Na druhém stupni byla organizace výuky většinou účelná, odpovídala vymezeným cílům i obsahu učiva. Všichni tři vyučující používali frontální formu výuky většinou střídavě, velmi často byla v procvičovací fázi zařazena skupinová práce s příležitostmi pro aktivní činnost žáků. Výklad učiva byl interpretován věcně správně, ale v hodinách začínající nekvalifikované učitelky nebyla patřičně zdůrazněna podstata probíraného jevu, což snížilo srozumitelnost výkladu. Vystupování jiné učitelky bylo často až příliš dominantní, což snižovalo aktivitu žáků i úroveň přátelské atmosféry ve třídě.

Žáci byli většinou motivováni pozitivními vztahy s učiteli, zkušenostmi z běžného života i příklady z praxe. V průběhu výuky si téměř všichni vyučující ověřovali, jak žáci chápou probírané učivo, upozorňovali je na vztahy mezi prvky probírané struktury a vedli je k systematickému myšlení. Ve sledovaných vyučovacích hodinách na prvním stupni převažovalo průběžné pozitivní hodnocení, které přispívalo ke zvýšení sebedůvěry žáků. Při ověřování znalostí na druhém stupni převládala písemná forma, která sice učitelům umožňuje získat dostatek podkladů pro klasifikaci, na rozvoj komunikačních a argumentačních dovedností má však negativní dopad.

V závěru většiny sledovaných hodin byly shrnuty nové poznatky, v některých případech učitelé neprováděli celkové hodnocení práce žáků. Vedení dětí k objektivnímu hodnocení a sebehodnocení bylo zaznamenáno jen sporadicky.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice byly hodnoceny na prvním stupni jako velmi dobré, na druhém jako průměrné.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Pro zjišťování výsledků vzdělávání žáků má škola vytvořen systém založený na využívání kontrolních srovnávacích prací z vybraných předmětů (vždy za klasifikační období), připravovaných a vyhodnocovaných v rámci předmětových týmů. Již několik roků jsou využívány rovněž standardizované testy, v rámci připravovaného školního vzdělávacího programu má vedení školy záměr realizovat komerční testy v 5. a 9. ročníku. Další informace o výsledcích žáků poskytuje jejich umístění v předmětových soutěžích.

Průběh a výsledky vzdělávání byly celkově hodnoceny stupněm velmi dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

1. V průběhu inspekce byla provedena tematicky zaměřená inspekce s názvem „Přijímací zkoušky na střední školy“. Její výsledky budou zpracovány do celostátní zprávy, která bude zveřejněna na internetu.
2. Žáci ze sportovních tříd velmi dobře reprezentují školu v pravidelných sportovních soutěžích. Chlapci jsou členy žákovských družstev fotbalového oddílu FK Marila Příbram a hrají žákovskou ligu, děvčata hrají krajský přebor v basketbalu.
3. Základní škola dosahuje kvalitních výsledků v oblasti ekologické výchovy a environmentální osvěty. Je členem Klubu ekologické výchovy a je zařazena mezi pilotní školy tohoto Klubu. Žáci pracují mj. na mezinárodních ekologických projektech. Ve škole také průběžně probíhá sběr separovaného odpadu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o změně zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, vydané Školským úřadem Příbram dne 25. září 1998 pod čj. 33 236/02-21 s účinností od 1. září 1998
2. Třídní knihy všech tříd ze školních roků 2000/2001, 2001/2002, 2002/2003, 2003/2004 a 2004/2005
3. Třídní výkazy všech tříd ze školního roku 2004/2005
4. Katalogové listy žáků ze školního roku 2004/2005
5. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. září 2004 ze dne 4. října 2004
6. Rozvrh hodin pro 1. a 2. pololetí školního roku 2004/2005
7. Minimální program prevence sociálně patologických jevů, zvláště protidrogové prevence ze dne 30. října 2004
8. Individuální vzdělávací programy integrovaných žáků pro školní rok 2004/2005
9. Časové tematické plány učiva českého jazyka, anglického jazyka, matematiky, dějepisu a občanské výchovy
10. Předmětový tým jazykové výchovy (složka dokumentů ze školních roků 2003/2004 a 2004/2005)
11. Předmětový tým společenskovední (složka dokumentů ze školního roku 2004/2005)
12. Předmětový tým přírodovědní (složka dokumentů ze školního roku 2004/2005)
13. Předmětový tým metodiky 1. stupně (složka dokumentů ze školního roku 2004/2005)
14. Plány ředitele školy pro školní rok 2004/2005
15. Strategický plán rozvoje školy z března 2003
16. Pracovně relaxační zahájení školního roku ze dne 27. srpna 2004
17. Plán práce na školní rok 2004/2005 ze dne 26. srpna 2004
18. Přehled o odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků pro školní rok 2004/2005 ze dne 3. března 2005, čj. 89/05
19. Osobní spisy zaměstnanců základní školy
20. Úkoly údržby na základě prověrky BOZP, bez uvedení data a čj.

21. Školní řád ze dne 19. června 2002, bez uvedení čj.
22. Záznamy z jednání pedagogické rady ze školních roků 2001/2002 až 2004/2005
23. Přehled nabídky zájmových kroužků na školní rok 2004/2005, bez uvedení data a čj.
24. Plán DVPP na období 2003 – 2005 ze dne 10. února 2003, bez uvedení čj.
25. DVPP ve školním roce 2004/2005, bez uvedení data a čj.
26. Organizační řád (Vnitřní směrnice 3. ZŠ číslo 13) ze dne 2. ledna 2004
27. Provozní řád (Vnitřní směrnice 3. ZŠ číslo 14) ze dne 2. ledna 2004
28. Stanovení pravidel poskytování osobních příplatků a příplatků za třídnictví (Vnitřní předpis č. 1/2001) ze dne 10. ledna 2001
29. Žakovské knížky a notýsky ze školního roku 2004/2005
30. Písemné projevy žáků ze sledovaných předmětů ze školního roku 2004/2005
31. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004 ze dne 15. září 2004
32. Inventáře sbírek českého a anglického jazyka, matematiky, dějepisu a občanské výchovy
33. Inspekční zpráva čj. 022 181/00-2800 ze dne 2. června 2000
34. Hospitační záznamy ČŠI

ZÁVĚR

V personálním zabezpečení sledovaných předmětů jsou z hlediska odborné kvalifikace u některých vyučujících nedostatky. Zcela kvalifikovaně je zajištěna výuka dějepisu. Ředitel vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a podílí se na metodické osvětě. Ve škole jsou činné metodické orgány, které sice pomáhají koordinovat výchovně-vzdělávací proces, ale věnují pouze malý prostor pro vedení pedagogů k využívání efektivních forem a metod. V oblasti kontrolních mechanismů převažují pozitiva. Informační systém je kvalitní.

Předností školy je celkově příjemné prostředí. Pozitivem jsou esteticky upravené třídy na prvním stupni. Materiálně-technické zázemí výuky sledovaných předmětů je na prvním stupni velmi dobré, na druhém stupni dobré. I nadále vyžaduje doplňování moderními pomůckami. Škole chybí odborné pracovny pro český jazyk, matematiku, dějepis a občanskou výchovu.

Organizační uspořádání školy je funkční. Oblasti výchovného poradenství a prevence sociálně-patologických jevů mají kvalitní úroveň. Ve výchovně-vzdělávacím procesu na prvním stupni byly často zařazovány efektivní metody a formy, v hodinách na druhém stupni většinou převládal frontální způsob výuky nad efektivním uplatňováním aktivizujících prvků. Menší pozornost byla věnována zadávání diferencovaných úkolů vzhledem k rozdílným schopnostem žáků. Dostupná didaktická a audiovizuální technika nebyla v potřebné míře využívána. Ve většině hodin panovala příznivá atmosféra. Škola poskytuje bohatou nabídku zájmových aktivit. Kvalitní služby nabízí žákům i pedagogům školní knihovna.

Poslední inspekční zpráva z června roku 2000 byla zpracována podle odlišné metodiky. Přesto z porovnání obou inspekcí vyplývá, že si škola ve sledovaných oblastech většinou udržuje velmi dobré hodnocení.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	Vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Miroslava Březinová	M. Březinová v.r.
Člen týmu	Mgr. Petr Jiroš	P. Jiroš v.r.
Člen týmu	Mgr. Iva Kadeřábková	I. Kadeřábková v.r.
Člen týmu	Jan Zapach	J. Zapach v.r.

V Berouně dne 20. dubna 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do čtrnácti dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Politických vězňů 20, 266 01 Beroun. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 25. duben 2005

Razítko

Ředitel školy

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jan Pechlák

J. Pechlák v.r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Město Příbram, Tyršova 108, 261 02 Příbram	2005-05-10	b2-1028/05-5067

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.